

stulabit mulier a vicina sua. et ab hospita sua uasa argentea et aurea: ac uestes. Ponetisq; ea super filios et fili as uestras: et spoliabitis egyp̄tum. Re spondit moyses: et ait. Non credent michi neq; audient uocem meam: sed dicent. Non apparuit tibi dñs.

vii. **D**ixit ergo ad eum. Quid est hoc qd tenes in manu tua? Respondit. Ur ga. Dixitq; dñs. Proice illam in ter ram. Projectat et uersa est in colubrū: ita ut fugeret et moyses. Dixitq; dñs. Extende manum tuam: et appre hende caudam eius. Extendit et tenuit: uersaq; est in uirgam. Ut cedant inquit quod apparuerit tibi dñs deus patrum tuorum. deus abraham. et dñs ysaac. et dñs iacob. **D**ixitq; dñs rursum. Mitte manum tuam. in si num tuum. Quam cum misisset in sinum: protulit leprosam ad instar muis. Retrahe ait manū in sinum tuum. Retraxit et protulit iterum: et erat similis carni relique. Si non crediderint inquit tibi. neq; audi erint sermonem signi prioris. cre dent uerbo signi sequentis.

viii. **Q**uod si nec duobus quidem his signis crediderint neq; audierint uocem tuam. sume aquam flumi nis et effunde eam super aridam. Et quicquid hauseris de fluvio: uertetur in sanguinem. Ait moy ses. Obscurò dñē. non sum eloquens. abheri et nuditus tertius. Et ex quo loquitus es ad seruum tuum: im pedioris et tardioris lingue sum. Dixit dñs ad eum. Quis fecit os ho minis. aut quis fabricatus est mu tum aut surdum. uidenter et ce

cum: Nonne ego. Perge igitur et ego ero in ore tuo. docboq; te quid loqua ris. **A**c ille. Obscurò inquit dñē: mitte quem missurus es. Irratus dñs in moy sen: ait. Aaron frater tuus leuis. scio quod eloquens sit. Ecce ipse egredie tur in occursum tuum uidensq; te letabitur corde. Loquere ad eum. et pone uerba mea in ore eius: et ego ero in ore tuo. et in ore illius. et ostendā uobis quid agere debeatis. Ipse loque tur pro te ad poplēm. Et erit os tuum: tu autē eris ei in his quę ad deum pa nent. Virgam quoq; hanc sume in manu tua: in qua facturus es signa.

ix. **A**bijt moyses et reuersus est ad iethro cognatum suum: dixitq; ei. Uadam et reuertar ad fratres meos in egyp̄tum. ut indeam si adhuc uiuent. Qui ait iethro. Vade in pace. **D**ixit ergo dñs ad moysen in madian. Vade et reuerte in egyp̄tum. Mortui sūt enim omnes. qui querebant animā tuam. Tulit moyses uxorem suam. et filios suos: et imposuit eos super asinum. Reuersusq; est in egyp̄tum. portans uirgam dei in manu sua.

Dixitq; ei dominus: reuertenti in egyp̄ tum. Vide ut omnia ostenta quę posui in manu tua. facias coram phara one. Ego induabo cor eius. et non dimittet populum. Dicesq; ad eum. Hęc dicit dñs. Filius primogenitus meus isrl. Dixi tibi. dimitte filium meum ut seruat michi: et nolunsi dimittere eum. Ecce ego interficiam filium tuum: primogenitū. Cumq; esset in ianere in diuersorio: occur rit ei dñs. et uolebat occidere eum. Tulit illico seffora acutissimam pe-

tram. et circumcidit prepucium filij
sui. Tenuitq; pedes eius. et ait. Spon-
sus sanguinum tu michi es. Et dimi-
sic cum postquam dixerat sponsus
sanguinum ob circumisionem. xi.

Dixit autem dominus ad aaron. Glade in
occurredum moysi in deserto. Qui perre-
xit ei obuiam in montem dei: et oscula-
tus est cum. Narrauitq; moyses aaron
omnia uerba domini pro quibus mi-
serat eum: et signa que mandauerat
tenebantur; simul: et congregauerunt
cunctos semores filiorum israel. Locutus
est aaron omnia uerba que dixerat
dominus ad moysen: et fecit signa coram
populo et credidit populus. Audie-
runtq; quod uisitasset dominus filios israel.
et quod respexit afflictionem eorum. xii.

prout adorauerunt. **P**ost hec in-
gressi sunt moyses et aaron: et dixi-
runt pharaoni. hec dicit dominus deus
israel. Dimitte populum meum: ut
sacrificet michi in deserto. At ille re-
spondit. Quis est dominus. ut audiam
uocem eius. et dimittam israel: Ne
cio dominum: et israel non dimittam. Dixe-
runt. Ocius hebreorum uocauit nos
ut eamus uiam trium dierum in
solitudinem. ut sacrificemus domino
deo nostro: ne forte accidat nobis
peccatum aut gladiu. Ait ad eos rex egyp-
ti. Quare moyses et aaron sollicitatus
populum ab operibus suis: Ite ad
onera uestra. Dixitq; pharaao. Multus
est populus uestrus. Videntis quod tur-
ba succuerit: quanto magis si de-
derius eis requiem ab operibus: Pre-
cepit ergo in die illo prepositis operis:
et exactoribus populi dicens. Nequa-
quam ultra dabitis paleas populo

ad consciendos lateres sicut prius: sed
ipsi uadat et colligat stipula. Et in su-
ra laterum quod puer faciebat imponetis
super eos: nec minuetis quicquam. Vacant
enim uacante uociferentur dicentes. eam et iacobi
cent domino. Optime opibus et compleant ea: ut non
adgescant uerbis mendacibus. Ignorantes
egressi prestiti operum et exactoris
ad populum: dixerunt. Sic dicit pha-
raao. Non do uobis paleas: ite et colli-
gite sic ubi inuenire potueritis: nec
minuetur quicquam de opere ue-
stro. Dispersusq; est populus per om-
nem terram egypci: ad colligendas
paleas. Prestiti quoque opum: insta-
bant dicentes. Complete opus ue-
strum coadi ut prius facere soleba-
tur: quando dabuntur uobis paleae.
Flagellatiq; sunt qui praetant op-
eribus filiorum israel: ab exactoribus
pharaonis dicentibus. Quare non
implatis mensuram laterum sicut
prius. nec heri nec hodie: tenebantur;
prepositi filiorum israel: et uociferari
sunt ad pharaonem. dicentes. Cur
ita agis contra seruos tuos. Paleae non
dantur nobis: et lateres similiter im-
perantur: En famuli tui flagellis
et dimur: et iniuste agitur contra
populum tuum. Qui ait. Vacatis
uo: et idcirco dicitis. eamus et sa-
crificemus domino. Ite ergo et operamini.
Paleae non dabuntur uobis: et
redditis consuetum numerum late-
rum. Uidebantur se prepositi filiorum
israel in malo: eo quod diceretur eis
non minuetur quicquam de late-
ribus per singulos dies. Occurreruntq;
moysi et aaron qui stabant exaduer-
so egredientes a pharaone: et dixerunt

ad eos. Videat dñs et iudicet quoniam fecisti fecisti odorem nostrum coram pharaone et seruis eius: et peribunisti ei gladium ut occideret nos. Reuersusq; moyses ad dñm: ait. Domine cur affixisti populum istum. quare misisti me: Exeo enim quo ingressus sum ad pharaonem ut loquerer ex nomine tuo: affixit populum tuum et non liberasse eos. Dixit dñs ad moysen. Nunc videbis. que facturus sum pharaoni. Per manū enim fortē dimicabimur eos: et in manu robusta eiciet illos de terra sua. xliii.
Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ego dñs qui apparui abrahā. et ysaac. et iacob. in deo omnipotente: et nomen meum adonai non indicavi eis. Peperiq; cum eis sedis ut daret illis terram chanaan: terram peregrinationis eorum in qua fuerint adutne. Ego audiui gemitum filiorum isrl quo egypciū oppresserunt eos: et recordatus sum pacti mei. Ideo dic filiis isrl. Ego dñs qui educā uos de ergastulo egypciorum: et eruan de servitute. ac redimam in brachio excelso. et iudicis magnis. Et assumam uos michi in poplū: et cœterus deus. Et scias quod ego sum dñs deus uester qui eduxerim uos de ergastulo egypciouū: et induxi uim in terram sup quam leuaui manum meam ut darem eam abraham et ysaac. et iacob. Daboq; illā uobis possidendam: ego dñs. Hasta ut ergo moyses omnia filij isrl: qui non adquieuerunt ei. propter angustiam sp̄s. et opus durissimum. Locutusq; est dñs ad moysen dicens.

Ingredere et loquere ad pharaonem regem egypciū. ut dimittat filios isrl de terra sua. Respondit moyses corā dñō. Ecce filij isrl non me audiunt: et quomodo audiet pharaon? Presertim cum sim incircumcisus labijs. xliii.
Locutus est dñs ad moysen et aaron. et dedit mandatum ad filios isrl et ad pharaonem regem egypciū: ut educerent filios isrl de terra egypciū. Ibi sunt principes domorū per familias suas. Filii ruben primogeniti israhelis. enoch. et fallu. et crom. et charmi. hec cognationes ruben. Filii symeon. iaminubel. et iamin. et ahot. iachin. et soer. et saul filius chananitidis. hec progenies symeon. Et hec nomina filiorum leui. per cognationes suas. Gerson. et chaath. et merari. Annī autē uite leui: fuerunt centum triginta septē. Filii gerson: lobeni. et semeli. per cognationes suas. Filii chaath: amram. et isuar. et hebron. et ozihel. Annīq; uite chaath: centū triginta tres. Filii merari: mooli. et musi. hec cognationes leui: per familias suas. Accepit autem amram uxorem iochabed patruelam suam: que peperit ei aaron et moysen. Fueruntq; anni uite amram: centum triginta septē. Filii quoq; isuar: core. et napheg. et zechri. Filii quoq; ozihel. misabel. et elaphan: et sechri. Accepit autem aaron uxorem heisa bē. filiam aminadab sororem naa son: que peperit ei nadab. et abiu. et eleazar et ithamar. Filii quoq; chore: aser. et hechana. et abisab. hec sunt cognationes choritarum. At uero eleazar filius aaron accepit

uxorem de filiabus phuthiel: quæ per-
petit et sineat. hi sunt principes fami-
liarum leuitarum: per cognationes
suas. Iste est aaron et moyses: quib;
precepit dñs ut educerent filios isrl
de terra egypci. per turmas suas. hi sunt
qui locuntur ad pharaonem regem
egypci: ut educant filios isrl de egyp-
cio. Iste moyses et aaron: in die qua
locutus est dñs ad moysen in terra

xv. *E*t locutus est dñs ad moy-
sen dicens. Ego dñs. loquere ad pha-
raonem regem egypci: omnia quæ
ego loquor tibi. Et ait moyses coram
dño. Enim in carcunis suis labijs sum:
quomodo audiet me pharaao? **D**ixit
dñs ad moy-
sen. Ecce constitu-
te deum pharaonis. et aaron frater
tuus erit ppha tuus. Tu loqueris om-
nia quæ mando tibi: ille loquetur
ad pharaonem. ut dimittat filios isrl
de terra sua. Sed ego induabo cor eis:
et multiplicabo signa et ostenta mea
in terra egypci per iudicia maxima.

et non audiet uos.
Inmittaq; manum
meam sup egypci: et
educa exercitu et po-
blm meū filios isrl de
terra egypci.

xvi. *E*rat autem moyses octoginta
annorum. et aaron octoginta tri-
um: quando locuti sunt ad pharaonem.
Dixitq; dñs ad moy-
sen. et aaron. Cum dixerit uobis pharaao. ostendi-
te signa: dices ad aaron. Tolle uir-
gam tuam et proice eam coram pha-
raone: ac uertetur in colubrū. Ingres-
si itaq; moyses et aaron ad pharaonem: fecerunt sicut precepit dñs.
Tulitq; aaron uirgam coram pha-

raone et seruis eius: quæ uersa est in
colubrum. uocauit autem pharaao
sapientes et maleficos: et fecerunt etiā
ipsi per incantationes egypcias. et ar-
chana qdā similit. Proieceruntq; singu-
li uirgas suas: quæ uerse sunt in dra-
cones. Sed deuorauit uirga aaron uir-
gas eorum. Induratumq; est cor pha-
raonis: et non audiuit eos sicut pre-
cepserat dñs. **D**ixit autem dñs ad

xvii. moy-
sen. Ingrauatum est cor pharaao-
nis: non uult dimittere populum.
Vade ad eum mane. Ecce egredietur
ad aquas: et stabis in occursum eius
sup ripam fluminis. et uirgam quæ co-
uersa est in draconem tollens in manu
tua: dicesq; ad eum. Dñs deus hebreo-
rum. misit misit me ad te dicens: di-
mitte poplū meū ut michi sacri-
ficet in deserto. et usq; ad presens au-
dire noluisti. Hec igitur dicit dñs.
In hoc sacē qdā dñs sum: ecce pauciam
uirga quæ in manu mea est aquam
fluminis: et uertetur in sanguinem.
Piscis quoq; qui sunt in fluvio mo-
rientur et computrescent aque: et
affligentur egypci bibentes aquā
fluminis. **D**ixit quoq; dñs ad moy-
sen. **D**ic ad aaron. Tolle uirgam tuam et
extende manum tuam sup aquas
egypci. et sup fluios eoru et ruos
ac paludes. et omnes lacus aquarū
ut uertantur in sanguinem: et sit cru-
or in omni terra egypci. tam mul-
gneis uasis quam in saxis. Feceruntq;
ita moyses et aaron: sicut prece-
perat dñs. Et eleuans uirgam: paussit
aquā fluminis coram pharaone et
seruis eius. Quæ uersa est in sanguine
et pisces qui erant in flumine

mortui sunt. Computavitque fluminis et non poterant egypci bibere aquam fluminis: et fuit sanguis in tota terra egypci. Feceruntque similiter maledictio egypciorum: in incantationibus suis. Et induratum est cor pharaonis: nec audiuit eos sicut precepit dominus. Auferuntque se et ingressus est domum suam: nec apposuit cor etiam hac uite. Fodderunt autem omnes egypci per circuitum fluminis aquam ut biberent: non enim poterant bibere de aqua fluminis. Impletumque sunt septem dies: post quam pertussit dominus flumen.

viii.

Dixitque dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: et dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimittite populum meum: ut sacrificet michi. Si autem nolueris dimittere: ecce ego paviam omnes terminos tuos ranas. et ebulliet flumen ranas. Quae ascendent et ingrediuntur domum tuam. et cubitum lectuli tui. et super stratum tuum. et in domos seruorum tuorum in poplum tuum: in furnos tuos. et in reliquias ciborum tuorum: iad te: iad poplum tuum. et ad omnes seruos tuos in terram ranarum.

Dixit dominus ad moysen. Dic ad aaron extende manum tuam super flumina et super riuos ac paludes: et educ ranas super terram egypci. Extendit aaron manum super aquas egypci: et ascenderunt ranas operueruntque terram egypci. Fecerunt autem et maledictio per incantationes suas similiter: eduxeruntque ranas super terram egypci. Vocauit autem pharaon moyses et aaron: et dixit eis. Orate dominum ut auferat ranas a me et a populo meo: et dimittam populum ut sacrificet domino. **Dixitque** moyses pharaoni. Constitue michi

quando depretor pro te et pro seruis tuis. et pro populo tuo ut abigantur ranas a te et ad domo tua: et tantum in flumine remaneant. Qui respondit. Cras. At ille. Iuxta uerbum inquit tuum faciam: ut scias quoniam non est sicut dominus deus noster. Et recedent ranas a te et ad domo tua. et a seruis tuis. et a populo tuo: tantum in flumine remanebunt. Egressaque sunt moyses et aaron a pharaone. Et clamauit moyses ad dominum pro sponsione ranarum: quoniam condixerat pharaon. Fecitque dominus iuxta uerbum moysi: et mortuas sunt ranas de domibus: et de uillis et de agris. Congregaueruntque eas in immenso aggerem: et computavit terra. Uidens autem pharaon quod data esset requies: ingrauit cor suum et non audiuit eos sicut precepit dominus. **Dixitque** dominus ad moyses. Loquerere ad aaron. Extende uirgam tuam et paucum puluerem terre: et sint scymphae in universa terra egypci. Feceruntque ita. Et extendit aaron manum uirgam tenens: paucumque puluerem terre. Et facti sunt scymphae in hominibus: et in iumentis: omnis puluis terre uerius est in scymphae. per totam terram egypci. Feceruntque maledictio similiter in incantationibus suis suis. ut educerent scymphae: et non potuerunt. Erantque scymphae tam in hominibus: quam in iumentis. Et dixerunt maledictio ad pharaonem. Digitus dei est hoc. Induratusque est cor pharaonis: et non audiuit eos sic precepit dominus. **Dixit quoque dominus ad moyses.** Consurge dilucido: et sta coram pharaone. Egredietur enim ad aquas: et dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimitt

populum meum. ut sacrificet michi.
 Quod si non dimisisti eum: ecce ego im
 mittam in te et in seruos tuos. et impo
 pulum tuum. et in domos tuas omne
 genus muscarum: et implebuntur
 domus egypciorum muscas diuersis
 generis. et uniuersa terra. in qua fue
 rint. Faciamq; mirabilem in die illa
 terram gressem in qua populus meus
 est. ut non sint ibi musca: et scias qd
 ego dñs in medio terræ. Ponamq; di
 visionem inter populum meum: et
 populum tuum. Cras erit signum
 istud. Fecitq; dñs. ita. Et uenit mus
 ca grauissima in domum pharaonis.
 et seruorum eius. et in omnē terram
 egypci: corruptaq; est terra ab huius
 amodi muscas. Uocauit pharao moy
 sen et aaron: et ait eis. Ite sacrificare
 deo uestro in terra hac. Et ait moy
 ses. Non potest ita fieri. Ab homina
 tiones enim egypciū: immolabi
 mus dño deo nostro. Quod si macta
 uerimus ea que colunt egypciū corā
 cis: lapidibus nos obruerit. Viam tri
 um dicimus p̄genus in solitudinē:
 et sacrificabimus dño deo nostro
 sicut pr̄cepterat nobis. Dixitq; pha
 rao. Ego dimittam uos ut sacrifice
 tis dño deo uestro in deserto: uerun
 tamen longius ne abeat. Rogate
 pro me. Et ait moyses. Egressus ait
 rogabo dñm: et recedet musca apha
 raone et a seruis et a populo eius
 cras. Veruntamen noli ultra fallere:
 ut non dimittas populum sacri
 care dño. Egressusq; moyses apha
 raone orauit dñm: qui fecit iuxta
 uerbum illius. et abstulit muscas
 a pharaone. et a seruis. et a populo

eius. non suspicunt ne una quidem.
 Et ingrauatum est cor pharaonis:
 ita ut ne hac quidem uice dimittat
 populum. **D**ixit autē dñs ad moy
 sen. Ingredere ad pharaonem: et lo
 querē ad eum. Hęc dicit dñs deus he
 breorum. Dimitte populum meum:
 ut sacrificet michi. Quod si adhuc
 rennus et retineas eos: ecce manus
 mea erit sup agros tuos. sup equos
 et asinos et camelos. et boues et oves
 pestis ualde grauis. Et faciet dñs
 mirabile inter possessiones isrl: et
 possessiones egypciorum: ut nichil
 omnino p̄creat ex his que pertinet
 ad filios isrl. Constantq; dñs tempus:
 dicens. Cras faciet dñs uerbum istud
 in terra. Fecit ergo dñs uerbum hoc
 altera die: mortuaq; sunt omnia
 animantia egypciū. De animali
 bus uero filiorum isrl: nichil omni
 no periret. Et misit pharao ad uide
 dum: nec erat quicquam mortuū
 de his que possidebat isrl. Ingraua
 tum est cor pharaonis: et non dimi
 sit populum. **E**t dixit dñs ad **xxv.**
 moy sen. et aaron. Tollite plena ma
 nus cineris de camino et sp̄ergat
 illum moyses in celum coram pha
 rione: sicq; puluis sup omnem ter
 ram egypci. Erunt enim in homi
 nibus et in iumentis vulnera et
 uesice turgentia: in uniuersa terra
 egypci. Tuleruntq; cinerem de ca
 mino. et steterunt coram phara
 one: et sparsit illum moyses in
 celum. Factaque sunt vulnera uesica
 rum turgentia in hominibus
 et in iumentis: nec poterant ma
 lefici stare coram moysi. ppter uul

nera quæ in illis erant. et in omni ter
 ra egyp̄ti. Induravitq; dñs cor phara
 onis: et non audiuit eos sicut locu
 tus est dñs ad moysen. **D**ixit quoq;
 dñs ad moysen. Mane consurge et
 sta coram pharaone: et dices ad eum.
 Hęc dicit dñs deus hebreorum. Di
 mitti populum meum ut sacrificet
 michi: qua in hac uite mittam om
 nes plagas meas sup̄ cor tuum: sup̄
 seruos tuos. et sup̄ populum tuum.
 ut scias quod non sit similis mei in
 omni terra. Nunc enim extendens
 manū pertutiam te et populum tu
 um peste: peribisq; de terra. Idcirco
 autem posui te ut ostendam in te
 fortitudinem meam: et narretur
 nomen meum in omni terra. Adhuc
 itales populum meum: in uiscum
 dimittere: En pluam hac ipsa ho
 ra das grandinem multam nimis:
 qualis non fuit in egyp̄to adie qua
 fundata est usq; in presens tempus.
 Mitte ergo iam nunc: et congrega
 iumenta tua. et omnia quæ habes
 in agro. Homines enim et iumenta.
 et uniuersa quæ inuenta fuerint
 foris nec congregata de agris: acci
 deritq; sup̄ ea grando morientur.
 Qui timuit uerbum domini de ser
 uis pharaonis: fecit consigere seruos
 suos et iumenta in domos. Qui au
 tem neglexit sermonem domini: di
 misit seruos suos et iumenta in agris.
 Et dixit dñs ad moysen. Extende
 manum tuam in celum: ut fiat grā
 do in uniuersa terra egyp̄ti sup̄ ho
 mines et sup̄ iumenta: et sup̄ omnē
 herbam agri in terra egyp̄ti. Exten
 ditq; moyses uirgam in celum: et

dñs dedit tonitrua et grandinem ac
 discurrentia fulgura sup̄ terram. Piu
 itq; dñs grandinem sup̄ terram egyp̄
 ti: et grando et ignis mixta pariter
 scribantur. Tantq; sunt magnitudi
 nes: quanta ante nunquam apparuit
 in uniuersa terra egyp̄ti. ex quo gens
 illa condita est. Et passit grando
 in omni terra egyp̄ti. cuncta quæ
 fuerant magris. ab homine usq; ad
 iumentum: cunctam herbam agri
 pertussit grando: et omne lignum
 regionis confregit. Tantum in terra
 gersem ubi erant filii isrl: grando
 non cecidit. Misitq; pharaō et uoca
 uit moysen et aaron: dicens ad eos.
 Petram etiam nunc. Dñs iustus: ego
 et populus meus impij. Orate dñm
 ut desinant thonitrua dei et gran
 do: ut dimittam uos et nequaquam
 hic. ultra maneat. Ait moyses. Cū
 egressus fuero de urbe. extindam pal
 mas meas ad dñm: et cessabunt tho
 nitrua et grando non erit: ut scias
 quia dñi est terra. Noui autē: qd'
 et tu et serui tui. nescium timeatis
 dñm deum. Linum ergo et ordeum
 iesum est: eo qd' ordeum esset uirens.
 et linum iam folliculos germinaret.
 Triticū autem et far non sunt iesa:
 quia scrotina erant. Egressusq; moy
 ses a pharaone ex urbe ceperit ma
 nus ad dñm: et cessauerunt thoni
 trua et grando. ne ultra stillauit
 pluia sup̄ terram. Uidens autem
 pharaō quod cessasset pluia et
 grando et thonitrua: auxit pecca
 tum et ingrauatum est cor eius.
 et seruorum illius. et induratum
 nimis: nec dimisit filios isrl sicut

precepit dñs per manum moysi.

Et dixit dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonē. Ego enim indurai cor eius et seruorū illius. ut faciam signa mea hęc in eo: et narras in auribus filij tui. et nepotum tuorum. quotiens confruerim egypcios. et signa mea fecerim in eis: et scias quia ego dñs deus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ad eum. Hęc dicit dñs deus. hebreorum. Usque quo non uis subici michi: Dimitte populum meum. ut sacrificet michi. Si autē resistas et non uis dimittere eum: ecce ego inducam ras locustam in fines tuos quę operat superficiem terrę nec quicquam eius appareat: sed comedatur qđ residuum sunt grandini. Corrodet enim omnia ligna quę germinant in agris: et implerbunt domos tuas. et seruorum tuorum. et omnium egypciorū: quantam n̄ uiderunt patres tui. et aui. ex quo ora sunt sup terram: usq; in presentem dicim. Auerutq; se: et egressus est a pharaone. Dixerunt autem serui pharaonis ad eum. Usquequo patiemur hoc scandalum: Dimitte homines. ut sacrificent dño deo suo. Nonne uides quod perierit egypcius: Reuocaueruntq; moysen et aaron ad pharaonem: qui dixit eis. Ite sacrificate dño deo uestro. Qui nam sunt qui iuri sunt: Ait moyses. Cum paruulis nostris et seniorib; pergemus: cum filiis et filiabus. cum ouib; et armenis. Est enim solennitas dñi dei nostri. Et respondit pharao. Sic dñs sit uobis uam: quomodo ego dimittā

uos et paruulos uestros. Cui dubiu est quod pessime cogitatis: Non sicut ita. Sed ite tantum uiri: et sacrificare dño. Hoc enim et ipsi penitus. Statimq; eiū sunt de conspectu pharaonis. Dixit autem dñs ad moysen. Extende manum tuam sup terram egypci ad locustam ut ascendat sup eam: et devorat omnem herbam quę residua sunt grandini. Et extendit moyses uirgam sup terram egypci: et dñs indixit uentum uentem tota illa die ac nocte. Et mane facta: uentus uens levauit locustas. Quę ascenderunt sup uniuersam terram egypci: et se derunt in cunctis finib; egypciorū innumerabiles. quales ante illud tempus non fuerunt. nec postea future sunt. Operueruntq; uniuersam superficiem terre: ustantes omnia. Ocupata est igitur herba terre: et quicquid pomorum in arborib; fuit. quę grando dimiserat. Nichilq; omnino uirtus relictum est. in lignis et herbis terre: in cuncta egypci. Quamobrem festinus pharao uocauit moysen et aaron: et dixit eis. Petam in dñm deum uestrum et in uos. Sed nunc dimittite michi peccati etiam hac uice. Et rogate dñm deum uestrum: ut auferat a me morte istam. Egressusq; est moyses de conspectu pharaonis: et orauit dñm. Qui flaret fecit uentum ab occidente uehementissimum: et arreptam locustā proiecat in mare rubrum. non remansit ne una quidem in cunctis finibus egypci. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios

xxxv. Isrl. **D**ixit autem dñs ad moysen. Extende manum tuam in celum: et sint tenebre sup terram egypci. tam dense ut palpari queant. Extendit moyses manum in celum: et facte sunt tenebre horribiles in universa terra egypci. Tribus diebus; nemo uidit fraternum suum: nec mouit se de loco in quo erat. Vbiq; habitabant autem filii isrl: lux erat. Vocauitq; pharaeo moysen et aaron: et dixit eis. Ite sacrificare dño. Quiescant uestre et armenta remaneant: parvuli uestri eant uobiscum. Ait moyses. Hostias quoq; et holocausta dabis nobis: que offeramus dño deo nostro. Cuncti greges pergent nobiscum: non remanebit ex eis un gula. que necessaria sunt in cultu domini dei nostri. presentem cum ignoramus quid debeat immolari: do nec ad ipsum locum perueniamus. Indurauit autem dñs cor pharaonis: et noluit dimittere eos. Dixitq; pharaeo ad moysen. Recede a me: et caue ne ultra indeas faciem meam. Quocumq; die apparueris michi: morieris. Respondit moyses. Ita fiat. ut locutus es. Non uidebo ultra faciem tuam. **E**t dixit dñs ad moysen. Adhuc una plaga tangam pharaonem et egypcium: et post hoc dimittet uos. et exire compellat. Dices ergo omni plebi: ut postulet uir ab amico suo. et mulier a iugina sua. uasa aurea et argentea. Dabit autem dñs gratiam populo: coram egypciis. Fuitq; moyses uir magnus ualde in terra egypci coram seruis pharaonis. et omni populo: et ait.

Hec dicit dñs. Media nocte ingrediar egypci: et morietur omne primo genitum in terra egypciorum. a primo genito pharaonis qui sedet in solo eius. usq; ad primogenitū ancille que est ad molam: et omnia primogenita iumentorum. Eruntq; clamor magnus in universa terra egypci. qualis nec antea fuit: nec postea futurus est. Apud omnes autem filios isrl non mutat canis ab homine usq; ad pecus: ut scatis quanto miraculo dividat dñs egypcios et isrl. Descenderitq; omnes serui tui isti ad me: et adorabunt me dicentes. Egridere tu: et omnis populus qui subiectus est tibi. Post hec: egrediemur. Et exi uit a pharaone iratus nimis. **D**ixit autem dñs ad moysen. Non audiet uos pharaeo: ut multa signa fiant in terra egypci. Moyses autem et aaron fecerunt omnia ostenta que scripta sunt: coram pharaone. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios isrl de terra sua. **D**ixit quoq; dñs ad moysen et aaron. in terra egypci. Mensis iste uobis principium mensium. primus erit in mensibus anni. Loquimini ad universum ceterum filiorum isrl: et dicite eis. Decima die mensis huius: tollat unus quisq; agnum. per famulas et dominos suas. Si autem minor est numerus ut sufficere non possit ad uescendum agnum: assumet uicanum suum qui iunctus est domui eius. iuxta numerū animarū que sufficere possint ad csum agni. Erit autem agnus absq; macula: masculus anniculus. Iuxta quem ritum

tollent et halum: et seruabitis eum usq;
 ad quartam decimam diem mensis hu
 ius. immolabitq; cum uniuersa mul
 titudo filiorū isrl ad uesperū. Et
 sument de sanguine. ac ponent sup
 utrumq; postē. et in sup luminari
 bus domorū in quib; comedent illū.
 et edent carnes nocte illa assas igni
 et azimos panes cum lactuis agre
 stibus. Non comedetis ex eo crudū
 quid nec coctum aqua: sed assum
 tantum igni. Caput cum pedib;
 eius et in testinis uorabitis: nec re
 manebit ex eo quicquam usq; ma
 ne. Siquid residui fuerit: igne com
 burtis. Sic autē comedetis illum.
 Renes uestros accingetis. calciamen
 ta habebitis in pedibus: tenentes ba
 culum in manibus. et comedetis fe
 stinantes. Est tunc phase: id est tñ
 situs domini. Et transibo p̄ terram
 egyp̄ti nocte illa: pertunamq; omne
 primogenitum in terra egyp̄ti ab
 homine usq; ad petus. Et in cunctis
 dñs egyp̄ti faciam iudicia: ego dñs.
 Erit autem sanguis uobis in signū
 in ehib; in quibus eritis: et uidebo
 sanguinem et transibo uos: nec erit
 in uobis plaga disperdens quando
 paucero terram egyp̄ti. Habebitis
 autem hanc diem in monumentū:
 et celebrabitis eam sollemnem dñō
 in generationib; uestris cultu sem
 pterno. Septem dieb; azima come
 deatis: in die primo non erit sermen
 tum in domib; uestris. Quicquamq;
 comedetis fermentatū peribit ani
 ma illa de isrl: a primo die usq; ad
 diem septimum. Dies prima erit
 sancta atq; solennis: et dies septima

eadem festinitate uenerabilis. Nichil
 operis facietis in eis exceptis que ad
 uescendum pertinet: et obseruabitas
 azima. In eadem enim ipsa die edu
 cam exercitium uestrum de terra e
 gyp̄ti: et custodietis diem istum in
 generationib; uestris riti perpetuo.
 Primo mense quarta decima die
 mensis ad uesperam comedetis azi
 ma: usq; ad diem uiscesimā primā
 eiusdem mensis ad uesperam. Septē
 dieb; fermentatū non inuincatur in
 domibus uestris. Qui comedetis fer
 mentatū peribit anima eius de ce
 tu isrl: tam de aduentis quam de in
 digenis terre. Omne fermentatum
 non comedetis: in cunctis habitatio
 nibus uestris edetis azima. Vocavit
 autem moyses omnes seniores filiorū
 isrl: et dixit ad eos. Ite tollentes ami
 mal per familias uras: immolate
 phase. Fasciculumq; hysopi tinguite
 sanguine qui est in limine: et asperi
 te ex eo superluminare. et utrumq; po
 stem. Nullus uestrum egrediatur
 ostium domus sue usq; mane. Tran
 sibit enim dñs: paciens egyp̄tios.
 Cumq; uiderit sanguinem insup
 luminaria et in utroq; poste: trans
 cendet ostium et non sine paurore
 ingredi domos uestras et ledere. Cu
 stodi uerbum istud legitimū tibi et
 filiis tuis: usq; in eternum. Cumq;
 introieritis terram quam dñs daturus
 est uobis ut pollicitus est: obserua
 bitis ceremonias istas. Et cum dixe
 rent uobis filij uestri que est ista
 religio: dicatis eis. Victima transi
 tis domini est: quando transiuit
 sup domos filiorum isrl in egypto.

Percutientis egypios. et domos nostras liberans. Incurvatusq; populus: adorauit. Et egressi filij isrl: fecerunt sicut precepérat dñs moysi et aaron.

xviii. **E**cclsum est autem in noctis medio pccussit dñs omne primogenitū intera egyp: a primogenito pharao qui sedebat in solio eius usq; ad primogenitum capiue que erat in carcere: et omne primogenitū iumentorū. Surrexitq; pharao nocte et omnes servi eius cunctaq; egyp: et ortus est clamor magnus in egyp: to. Neq; enī erat dominus: in qua non iacebat mortuus. Uocatisq; moysen et aaron nocte: ait. Surgece egressim a populo meo et uos et filij isrl: ite immolate dño sicut dictis. Oves uestras et armenta assumitate ut petieratis: et ab eundem benedicite mihi. Vrgebantq; egyp: populum de terra exire uelociter dicentes: omnes moriemur. Tuitq; igitur populus conspersam farinam antequam fermentaretur: et ligans in pallijs posuit sup humeros suos. Feceruntq; filij isrl sicut precepérat dñs moysi: et petierunt ab egyp: uasa argentea et aura uestemq; plurimā. Dedit autē dominus granam populo coram egyp: ut commodarent eis: et spolhauerunt egypios. Profatiq; sunt filij isrl de ramesse in sochot: sextenta fere milia pediū iutorū absq; paruulis. Sed et uulnus pimiscium innumerabile ascendit cum eis: oves et armenta et anima: tia diuersi generis multa nimis. Coxeruntq; farinam quam dudu: conspsam de egyp: tulierant: et

fecerunt subancios panes azimos.

Neq; enim poterant fermentari co: gentib; exire egyp: et nullam fa: cere fermentib; moram. Nec pulmen: ti quicquā occurserant preparare.

Habitatio autē filiorum isrl qua man: serant in egyp: sunt quadringentorū tringita annorū. Quib; expletis: eadem die egressus est omnis exercitus dñi de terra egyp: Nox est ista obseruabilis dñi: quando eduxit eos de terra egyp: ti. Hanc obseruare debent omnes filij isrl: in generationibus suis. **xxx.**

Dixitq; dñs ad moysen et aaron. Hec est religio phase. Omnis alienigena: non comedet ex eo. Omnis autē ser: uis empicius circumcidetur: et sic comedet. Adutia et mercennarius: non comedent ex eo. In una domo comedetur: nec effertis de carnisbus eius foras. nec os illius constringeis. Omnis ętus filiorū isrl: faciet illud. Quod si quis peregrinorū in uestra: uoluerit transire coloniam. et face: re phase domini: circumcidetur pri: us omne masculum eius. et tunc: rit celebribit: eritq; sicut indige: na terre. Si quis autem circumcisus non fuerit: non uescetur ex eo. Ea: dem lex erit indigenę et colono: qui peregrinatur apud uos. Fec: runt omnes filij isrl sicut precep: erat dñs moysi et aaron: et in eadē die eduxit dñs filios isrl de terra egyp: per turmas suas. **xxiiii.**

Locutusq; est dñs ad moysen di: tens. Sanctifica michi omne pri: mogenitū quod aperit uulnus in filiis isrl: tam de hominibus quam de iumentis. mea enī sunt

omnia. Et ait moyses ad populum.
 Memento diei huius in qua egressi
 es de egypcio. et de domo serui
 tuas: quoniam in manu forti eduxit uos
 dominus de loco isto. ut non comedatis
 fermentatum panem. Hodie egredi
 mimi: mense nouarum frugum. Cumque
 te introduxit dominus in terram chana-
 nae. et egypti. et amorrei. et eucae. et ie-
 busci. quam iurauit patribus tuis: ut
 daret tibi terram fluminis lacte et
 melle. celebrabis hunc more sacrum
 mense isto. Septem diebus uesceris azi-
 mis: et in die septimo erit solennitas
 domini. azima comedetis. Septem diebus:
 non apparebit apud te aliquid fer-
 mentatum: nec in cunctis simbibus tuis.
 Narrabisque filio tuo in die illo dicens.
 Hoc est quod fecit dominus in quinto egressus
 sum de egypcio. Et erit quasi signum
 in manu tua: et quasi monumentum
 ante oculos tuos. et ut lex domini semper
 more tuo. In manu enim forti: edu-
 xit te dominus de egypcio. custodientibus hu-
 mistemodi cultum statuto tempore.
 a diebus in diebus. Cumque introduxe-
 rit te in terram chanae. sicut iuri-
 auit tibi et patribus tuis et dede-
 rit eam tibi: separabis omnes: quod
 aperit uulnus domino. et quod primi-
 uiuim est in pettoribus tuis. Quicquid
 habueris masculini sexus: consecra-
 bis domino. Primogenitum asini: muta-
 bis oue. Quod si non redimeris: interfici-
 as. Omne autem primogenitum homi-
 nis de filiis tuis: pretio redimes. Cumque
 interrogauerit te filius tuus. quas di-
 ceras quid est hoc: respondebis ei. In
 manu forti eduxit nos dominus de terra
 egypci: de domo seruitutis. Nam cum

induratus esset. pharaon et nollet nos
 dimittere: occidit dominus omne primo-
 genitum in terra egypci. a primogeni-
 tate hominis: usque ad primogenitum
 iumentorum. Id arto immolo domino.
 omne quod aperit uulnus masculini
 sexus: et omnia primogenita filiorum
 meorum reddimo. Erat igitur quasi
 signum in manu tua: et quasi ap-
 pensum quid obordinationem in
 tuis oculos tuos: eo quod in manu
 forti: eduxerit nos dominus de egypcio. xxxvij.
Igitur cum emisisset pharaon populi.
 non eos duxit dominus per uiam terrae phi-
 listim que uicina est: reputans ne
 forte peniteret eum si uidisset aduer-
 sum se bella consurgere et reuertere-
 tur in egypcam. Sed circumduxit p-
 uiam deserti que est iuxta mare ru-
 brum: et armati ascenderunt filii
 israel de terra egypci. Tulerunt quoque moy-
 ses ossa ioseph secum: eo quod adiuwas-
 set filios israel dicens. Visibiles uos
 deus: efferte ossa mea hinc uobissem.
 Profecti: de sochot: castra metantur
 in etham in extremis simbibus: solitudi-
 nis. Dominus autem precedebat eos ad ostendendam uiam per diem in columnam nu-
 bis. et per noctem in columnam ignis: ut
 dux esset itineris utroque tempore. Numquam
 defuit columna nubis per diem: nec
 columna ignis per noctem coram po-
 pulo. Locatus est dominus ad moysen
 dicens. Loquare filius israel. Reuersi
 castra metentur in regione phial-
 rod: que est inter magdalum et
 mare contra beelsphon: in conse-
 cuu eius castra ponentur super mare.
 Diciturisque est pharaon super filiis israel.
 Coartati sunt in terra: conclusi sunt

xxiii.

desertum. Et indurabo cor eius ac per sequetur uos: et glorificabor in pharaone, et in omni exercitu eius. scilicet egypciis quia ego sum dominus. Feceruntque ita. Et nunciatum est regi egypciis: quod fugisset populus. Immutatumque est cor pharaonis et seruorum eius super populum: et dixerunt. Quid uolum facere ut dimitteremus israel ne seruit nobis? Tinxit ergo currum suum et omnem populum suum: assuppsit secum. Tuncque sextentos currus electos quicquid in egypcio curruum sunt: et duces totius exercitus. Indu rauitque dominus cor pharaonis regis egypci: et persecutus est filios israel. At illi egressi erant in manu excelsa. Cumque persequerentur egypci usq; vestigia precedentium: repererunt eos in castris super mare. Omnis equitatus et currus pharaonis et universus exercitus erat in ahiroth: contra belespho. Cumque appropinquaret pharaon. Ieuanthes filii israel oculos uiderunt egypcios post se: timuerunt ualde. Clamaueruntque ad dominum: et dixerunt ad moysen. Forsan non erant sepulchra in egypcio: ideo tulisti nos in solitudine ut morremur. Quid hoc facere uoluisti. ut educeres nos ex egypcio? Nonne iste est sermo quem loquebamur ad te in egypcio dicentes: recede a nobis. ut seruamus egypcius. Multo enim melius est seruire eis: quam mori in solitudine. Et ait moyses: ad populum. Nolite timere. State et uidate magnalia domini: quae facturus est hodie. Egypcius enim quos nunc uidetis: nequaquam ultra uidebitis usq; in sempiternum.

Omnes pugnabit pro uobis: et uos tacebitis. Dixitque dominus ad moysen. Quid clamas ad me? Loqueris filij israel: ut proficiantur. Tu autem eleua uirgam tuam et extende manum tuam super mare: et diuide illud ut gradiantur filii israel in medio mari per siculum. Ego autem indurabo cor egypciorum ut persequantur uos: et glorificabor in pharaone et in omni exercitu eius. in urbibus: et in equitibus illius. Et sicut egypcius quia ego sum dominus: cum glorificatus fuerit in pharaone et in curribus: atque in equitibus eius. Tollebasque se angelus dei qui prece debat castra israel abiit post eos: et cum eo pariter columnam nubis. Priora dimittens. posteriora sequens: inter castra egypciorum et castra israel. Et erat nubes tenebrosa et illuminans noctem: ut ad se inueniret toto noctis tempore accedere non ualerent. Cumque extenderet moyses manum super mare: abstulit illud dominus flante uento uichenit et uirent tota nocte. et uerit in siccum. Diuisaque est aqua: et ingressi sunt filii israel per mediū maris siccum. Erat enī aqua quasi murus: ad dextram eorum et leuantem. Per sequentesque egypcius ingressi sunt post eos: omnis equitatus pharaonis currus eius et equites per medium maris. Iamque aduenierat uigilia matutina: et ecce respiciens dominus super castra egypciorum per columnam ignis et nubis interficit exercitum eorum: et subuerit rotas curruum. ferrebanturque in profundum. Dixerunt ergo egypcius. Fugiamus israhel: dominus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait

dñs ad moysen. Extende manum tuam sup mare: ut reuertantur aquæ ad egypcios. sup currus et equites eoz. Cumq; extendisset moyses manum contra mare: reuersum est primo diluculo ad priorem locum. Fugientibusq; egypciis occurrerunt aquæ: et muolunt eos dñs in medijs flumib;. Reuersaq; sunt aquæ et operuerunt currus et equites. cum exercitus pharaonis: qui sequentes ingressi fuerant mare. ne unus quidem supfuit ex eis. Filii autem isrl prexerunt pmedi um sicut maris: et aquæ eis erant q̄si pro muro ad extris et a sinistris. Liberauitq; dñs in die illo isrl de manu egypciorū: et uiderunt egypcios mortuos sup latus maris. et manum magnam quā exercuerat dñs contra eos. Tuncq; populus dñm: et crediderunt dño et moysi seruo clus. Tunc ceanit moyses et filii isrl carmen hoc dño: et dixerunt.

xxxv

Tantem dño gloriose enī magnificatus est equum et ascensorēm deiecit in mare. Fortitudo mea et laus mea dñs: et factus est michi in salutem. Iste deus meus et glorificabo eum: deus patris mei et exaltabo eum. Dñs autem quasi vir pugnator omnipotens nomen eius. Currus pharaonis et exercitum eius: pietat in mare. Electi principes eius submersi sunt in mari rubro: abys si operuerunt eos. descenderunt in profundum quasi lapis. Dextra tua dñe magnifica ē. in fortitudine: dextera tua dñe passit mimicam. et in multitudine glorie tue depositisti aduersarios meos. Misit

stirram tuam quę devorauit eos. sicut stipulam: et in spiritu furoris tui congregatę sunt aquæ. Stetit unda fluens: congregatę sunt abyssi in medio maris. Dixit mimicus. Persequar et comprehendam: dum spolia implebitur anima mea. Euaginabo gladium meum: interficiet eos manus mea. Flavit sp̄s tuus et operuit eos mare: submersi sunt quasi plumbum. in aquis uehenibus. Quis similis tui in fortib; dñe. quis similis tui magnificus in sanctitate: terribilis atq; laudabilis et faciens mirabilia. Extendisti manum tuam et devorauit eos terra: dux fusti in misericordia tua poplo quē redemisti. Et portasti eum in fortitudine tua: ad habitaculum sanctum tuum. Ascenderunt populi et irati sunt: dolores obtinuerunt habitatores philistij. Tunc conturbati sunt principes edom. robustos moab. obtinuit terror: obriguerunt om̄s habitatores chanaan. Irruat sup eos formido et paucor: in magnitudine v̄chij tui. Fiat immobiles q̄si lapis. donet p̄t̄ se ac popl̄s tuū dñe: don p̄t̄ se ac popl̄s tuū iste q̄ possedit. Introduces eos et plantabis in mente hereditatis tue: firmissimo habitaculo tuo quod operatus es dñe. Sanctuarium tuum dñe qd̄ firmauerint manus tue: dñs in eternū et ultra. Ingressus est enim equus pharao cum curribus et equitibus in mare: et reduxit sup eos dñs aquas maris. Filii autem isrl: ambulauerunt per sicutum in medio eius. **S**umpsit ergo maria prophetes sonor

aaron tympanum in manu: egredisse; sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris quibus precebat dices. Cantemus domino gloriose cum magnificatus equum et ascensorem deicet in mare. **T**unc autem moyses israel de mari rubro: et egressi sunt in desertum sur. Ambulaueruntque diebus tribus per solitudinem: et non inueniebant aquam. Et uenerunt in marath: nec poterant bibere aquas de mara eo quod essent amari. Unde et congruum loco nomen imposuit: vocans illud mara. id est amaritudinem. Et murmurauit populus contra moysen: dicens. Quid bibemus? At ille clamauit ad dominum. Qui ostendit ei lignum. Quod cum misisset in aquas: in dulcedinem uerse sunt. Ibi constituit ei precepta atque iudicia: et ibi temptauit eum dicens. Si audiens uocem domini dei tui et quod meum est coram eo feceris: et obediens mandatis eius. et custodieris omnia precepta illius: cunctum languorem quem posui in egypto in inducendo super te: ego enim dominus sanator tuus.

Venerunt autem in helem ubi erat duodecim fontes aquarum. et septuaginta palme: castra metata sunt iuxta aquas. Profectaque sunt de helem: et uenit omnis multitudo filiorum israel in desertum sin. quod est inter helem et sinai: quinto decimo die mensis secundi. postquam egressi sunt de terra egypti. Et murmurauit omnis congregatio filiorum israel: contra moysen et aaron in solitudine. Dixeruntque ad eos filii israel. Ut nam mortui essemus per manus domini

in terra egypti: quando sedebamus super ollas carnium. et comedebamus panes in saturitate. Cur induxisti nos in desertum istud. ut occideret nos omnis multitudo fame? **D**ixit autem dominus ad moysen. Ecce ego pluam uobis panes de celo. Egressi uero populus et colligat que sufficiant per singulos dies: ut temptem eum utrum ambulet in lege mea an non. **D**icit autem sexta parent quod inferant: et sic dum plurim quam colligere solabantur per singulos dies. **D**ixeruntque moyses et aaron ad omnes filios israel. Uespero scitis quod dominus aduxerit uos de terra egypti: et mane uidebitis gloriam dei. **A**udiuit enim murmur uestrum contra dominum. Nos uero quid sumus. quia misericordia nostra contra nos. **E**t ait moyses. Dabit dominus uobis uespere carnes edere. et mane panes insaturitatem. eo quod audierit murmurationes uestras quibus murmurati estis contra eum. **N**os enim quid sumus. Nec contra nos est murmur uestrum. sed contra dominum. **D**ixeruntque moyses ad aaron. Dic uniuersitate congregacionis filiorum israel. Accedite coram domino: audiunt enim murmur uestrum. Cumque loqueretur aaron ad omnem cunctum filiorum israel: respicerunt ad solitudinem. et ecce gloria domini apparuit in nube. **L**ocutus est dominus ad moysen dicens. Audi uero murmurationes filiorum israel. Loquere ad eos. Uespero comedens carnes. et mane saturabitimi pambus. faciasque quod ego sum dominus deus uestrus. Factum est uespere et ascendens coturnix operiuit castra: mane quoque rosi acutus

per circuitum castrorum. Cumq; o-
peruisset superficiem terrę. apparuit
in solitudine minutum: et quasi
pilo tonsum in similitudinem pru-
ne sup terram. Quod cum uidissent
filii Isr: dixerunt ad mucem. Man-
bij: qd' significat. quid est hoc. Ignorab-
ant enim quid esset. Quib; ait
moyses. Iste est panis: quem dedit
dñs uobis ad uescendum. hic est ser-
mo quem precepit dñs. Colligat ex
eo unusquisq; quantum sufficiat ad
uescendum: gomor per singula ca-
pita. Iuxta numerum animarū ue-
strarum quę habitant in tabernacu-
lo. sic tollat. Ecce uincit; ita filii Isr.
Et collegerunt alius plus alius mi-
nus: et mensi sunt ad mensuram go-
mor. Nec qui plus collegerat habuit
amplius. nec qui minus parauerat
repperit minus: sed singuli iuxta
id quod edere poterant congrega-
uerunt. Dixitq; moyses ad eos. Nul-
lus relinquat ex eo in mane. Qui n̄
audierunt eum sed dimiserunt qui-
dam ex eis usq; mane: et scattit cępit
uerrib; atq; computruit. Et iratus
est moyses contra eos. Collegebant
autē mane singuli: quantum suffi-
cere poterat ad uescendum. Cumq;
incaluisse sol: liquefiebat. In die
uero sexta. collegerunt cibos dupli-
ces: id est duo gomor per singulos
homines. Venerunt autem om̄s p̄n-
cipes multitudinis: et narrauerunt xxxix.
moysi. Qui ait eis. Hoc est quod lo-
catus est dñs. Requiesca sabbati: san-
ctificata erit dñs. Cras quodcumq;
operandum est facite: et quę quo-
quenda sunt quoquite. Quicquid

autem reliquum fuerit: reponite usq;
in mane. Feceruntq; ita ut p̄tterat
moyses: et non computruit neq; uer-
mis inuentus est in eo. Dixitq; moy-
ses. Comedite illud hodie quia sabbatū
est dñs: non inuenietur hodie
in agro. Sex dieb; colligit: in die autē
septimo sabbatum est dñs. Id arto n̄
inuenietur. Venit septima dies. et e-
gressi de populo ut colligerent: non
inuenierunt. Dixit autem dñs ad
moysen. Usquequo non uultis cu-
stodire mandata mea et legem meā?
Videte qd' dñs dederit uobis sabbatū:
et propter hoc tribuerit uobis die
sexti cibos duplices. Maneat unus
quisq; apud semetipsum: nullus egre-
diatur de loco suo die septimo. Et sab-
batarunt populus die septimo. Ap-
pellauitq; domus isrl nomen eius man-
quod erat quasi semen coriandri al-
bum. gustusq; eius quasi simile cum
melle. Dixit autem moyses. Iste est
sermo quę precepit dñs. Imple gomor
ex eo et custodiatur. in futuras ita
generationes: ut nouerint panem
quo aluit uos in solitudine. quan-
do educti estis de terra egypti. Dixitq;
moyses ad aaron. Sumē uas unum
et mitte ibi man quantum potest ca-
pere gomor: et repone coram dño
ad seruandum in generationes ue-
stras. sicut precepit dñs moysi. Posu-
itq; illud aaron in tabernaculo reser-
uandum. Filij autem isrl come-
derunt man quadraginta annis:
donet uenirent in terram habitabi-
lem. Hoc cibo alio sunt: usquequo
tangerent fines terre chanaan. Go-
mor autem: decima pars est ephl.

xvii. xl.

Igitur pfecta omnis multitudo filiorum Israhel de deserto sin per mansiones suas iuxta sermonem domini: castra metantur sunt in raphidum. ubi non erat ad bibendum aqua populo. Qui iurgatus contra moysen ait. Da nobis aquam ut bibamus. Quibus respondit moyses. Quid iurgamini contra me. Cur temptatus dominus. Si uult ergo populus ibi pro aquae penuria: et murmurauit contra moysen dicens. Cur nos exire fecisti de egypcio. ut occideret nos et liberos nostros ac lumenta sia. Clamauit autem moyses ad dominum: dicens. Quid faciam populo huic. Adhuc pauxillum: et lapidabit me. Ait dominus ad moysen. Ante te de paululum et sume tecum de seniorib; Israhel: et uirgam quam percussisti fluminum tolle in manu tua et uade. Enegostabo coram te ibi. supra petram cho rebus. Percutiesq; petram et exhibet ex ea aqua: ut bibat populus. Fecit moyses ita coram seniorib; Israhel. Et uocauit nomen illius loci temptationis: propter uirgum filiorum Israhel. et quia tempauerunt dominum dicentes. Est ne dominus in nobis an non. **V**enit autem amalech: et pugnabat contra Israhel in raphidum. Dixitque moyses ad Iosue. Euge viros: et egressus pugna contra amalech. Cras ego stabo in uerice collis: habens uirgam dei in manu mea. Fecit Iosue ut locutus est. moyses: et pugnauit contra amalech. Moyses autem et aaron et hur: ascenderunt super ueritatem collis. Cumque levaret moyses manus: uicebat Israhel. Sin autem paululum remisisset: superabat amalech. Manus

enim moysi: erant graues. Sumentes igitur lapidem posuerunt subter eum: in quo sedet Aaron autem et hur: sustentabant manus eius ex utraq; parte. Et factum est ut manus ipsius non lassarentur: usque ad occasum solis. Fugauitque Iosue amalech et populum eius: in ore gladij. Dixit autem dominus ad moyses. Scribe hoc ob monumentum in libro: et trade aurib; Iosue. Delabo enim memoriam amalech: sub celo. Edificauitque moyses altare: et uocauit nomen eius dominus exaltatio mea dicens. quia manus solius domini et bellum dei erit contra amalech: agere iuratione in generationem. **xlii.** **Cxviii.**

xl.

Cumque audisset iethro sacerdos madian cognatus moysi. omnia que fuerat dominus moysi et Israhel populo suo: eo quod eduxisset dominus Israhel de egypcio. tulit sefforam uxorem moy si quam remiscerat ac duos filios eius. Quorum unus uocabatur gersam: dicente patre. Aduena ego fui in terra aliena. Alter uero diceretur: deus enim ait patris mei adiutor meus. et eruit me de gladio pharaonis. Uenit ergo iethro cognatus moy si et filij eius. et uxor eius ad moyses in desertum: ubi erat castra metatus iuxta montem dei. Et mandauit moy si dicens. Ego cognatus tuus iethro uenio ad te: et uxor tua. et duo filii tui cum ea. Qui egressus in occursum cognati fui: adorauit et osculatus est cum ea. Salutaueruntque se mutuo: uerbis pacificis. Cumque intrasset tabernaculum: narrauit moyses cognato suo cuncta que

fecerat dñs pharaoni et egyp̄tis. ppter isrl̄ uniuersum labortm qui ac adiisset eis in iherere quo liberauerat eos dñs. Letatusq; est iheros sup omnib; bonis que fecerat dñs israheli: eo quod erueret eum de manu egyp̄torū et ait. Benedictus dñs qui liberauit uos de manu egyp̄torū et de manu pharaonis: qui eruerunt populum suum de manu egyp̄tia. Nunc cognoui quia magnus dñs sup omnes deos: eo quod superbe egrediunt contra illos. Obuiit ergo iheros cognatus moy si holocausta et hostias deo. Ueneruntq; aaron et omnes sacerdotes iheros: ut comederent panem cū eo corā dñō.

Altera autē die sedet moyses ut iudicaret populum: qui adiuste bat moysi de manu usq; ad uesperam. Quod cum uidisset cognatus eius. omnia scilicet que agebat in poplo: ait. Quid est hoc quod facis in plebe: Cur solus sedes et omnis popl̄s prestolatur de manu usq; ad uesperam? Cui respondit moyses. Venit ad me popl̄s: querens sententiam dei. Cumq; accidente eis aliquia disceptatio: uenirent ad me ut iudicem inter eos. et ostendam precepta dei et leges eius. At ille. Non bonam inquit rem facit. Stulto labore consumens: et tu et populus iste qui tecum est. Ultra uires tuas est negotiū: solus illud non poteris sustinere. Sed audi uerba mea. atq; consilia: et erit dñs tecum. Esto tu populo in his que ad deum pertinent ut rese ras que dicantur ad eum: ostend

dasq; populo ceremonias et ritum colendi uiamq; per quam ingredi debeant. et opus quod facere. Pro vide autem de omni plebe viros potentes et timentes deum: in quibus sit ueritas et qui oderint auaritia. et constitue ex eis tribunos et centuriones: et quinquagenarios et decanos. qui iudicent populum omni tempore. Quicquid autem manus fuerit referant ad te: et ipsi minoria tantummodo iudicent. Iauisq; tibi sit partito in alios one re: si hoc feceris implebis imperium dñi et precepta eius poteris sustentare. et omnis hic popl̄s reuertetur cum pace ad locum suum. Quibus auditus moyses: fecit omnia que ille suggesterat. et electos uiris strenuis deinceps isrl̄: constitut eos principes populi tribunos et centuriones: et quinquagenarios et decanos: qui iudicabant plebem omni item pore. Quicquid autē graui erat rese rebant ad eum: facilita tantummodo iudicantes. Diversitq; cognati: qui reuersus abiit in terram suā.

Mense tertio agressionis isrl̄ de terra egyp̄tia: in die hac uenient in solitudinem sinai. Nam psalmus de raphidim et pueris usq; in desertum sinai: castra metantur in eodem loco. Ibiq; isrl̄ fixit tentoria: et regione montis. Moy ses autē ascendit ad deum. Uocauitq; eum dñs de monte: et ait. Hec dices domui iacob: et annuntiabis filiis isrl̄. Uos ipsi indistis que fecerim egyp̄tis: Quomodo portauerim uos sup alas aquila

rum: et assumpserim michi. Si ergo audieretis uocem meam. et custodie ritus pactum meum: eritis michi in peccatiū de cunctis populis. Mea est enim omnis terra: et uos eritis michi in regnum sacerdotale et gens scā. Hęc sunt uerba que loqueris ad filios isti. Uenit moyses et conuocatis maioribus natu populi: exposuit omnes sermones quos mandauerat dñs. Responditq; uniuersus poplē simul. Cuncta que locutus est dñs faciemus. Cumq; retulisset moyses uerba populi ad dñm: ait ei dñs. Iam nunc ueniam ad te in caligine nubis: ut audiat me populus loquētem ad te. et credat ubi in perpetuū.

Nuntiavit ergo moyses uerba populi ad dñm. **Q**vi dixit ei. Vade ad populum: et sanctifica illos hodie et cras. Lauentq; uestimenta sua: et sint parati in diem tertium. In die enim tertio: descendet dñs coram omni plebe sup monte synai. Constituesq; terminos populi per circuitum: et dices. Cauete ne ascendatis in montem: nec tangatis fines sil bus. Omnis qui tengerit montem: morte morietur. Manus non tangent eum: sed lapidib; opprimitur. aut confoditur iaculis. Siue uenit uerit siue homo: non uiuet. Cum ceperit clangere buina: tunc ascendant in montem. Descenditq; moyses de monte ad populum: et sanctificauit eum. Cumq; lauerent uestimenta sua: ait ad eos. Estote parati in diem tertium: ne appro pinquetis uxoribus uestris. Iam aduenierat tertius dies: et mane incla

xlv. **Q**uidam. **Q**ui dixit ei. Vade ad populum: et sanctifica illos hodie et cras. Lauentq; uestimenta sua: et sint parati in diem tertium. In die enim tertio: descendet dñs coram omni plebe sup monte synai. Constituesq; terminos populi per circuitum: et dices. Cauete ne ascendatis in montem: nec tangatis fines sil bus. Omnis qui tengerit montem: morte morietur. Manus non tangent eum: sed lapidib; opprimitur. aut confoditur iaculis. Siue uenit uerit siue homo: non uiuet. Cum ceperit clangere buina: tunc ascendant in montem. Descenditq; moyses de monte ad populum: et sanctificauit eum. Cumq; lauerent uestimenta sua: ait ad eos. Estote parati in diem tertium: ne appro pinquetis uxoribus uestris. Iam aduenierat tertius dies: et mane incla

ruerat. Et ecce ceperunt audiri tonitra ac micare fulgora: et nubes densissima operire montem. Clangorq; buinae uehementius perstrepebat. Tumuit populus: qui erat in castris. Cumq; eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum: steterunt ad radices montis. Totus autem mons synai fumabat. eo quod descendisset dñs sup eum in igne: et ascendens fumus ex eo. quasi de fornace. Eratq; mons omnis terribilis: et sonitus bucinę paulatim crescebat in maius. et prolixius tendebatur. Moyses loquebatur: et dñs respondebat ei. Descenditq; dñs sup montem synai in ipso montis uertice: et uocauit moyses in cacumen eius. Quo cum ascendisset: dixit ad eum. Descende et contestare populum: ne forte uult transcendere terminos ad undendum dñm. et percutat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoq; qui accedunt ad dñm sanctificentur: ne percutiam eos. Dixitq; moyses ad dñm. Non poterit uulnus ascendere in montem synai. Tu enim testificatus es: et iussisti dicens. Pone terminos circa montem: et sanctifica illum. **Q**vi ait dñs. Vade descendere. Ascendesq; tu et aaron tecum: sacerdotes autem et populus ne transeant terminos nec ascendant ad dñm. ne forte interficiat eos. Descendit moyses ad populum: et omnia narrauit eis. **S**icutusq; est deus cunctos sermones hos. Ego sum dñs d's: tuus. q; eduxi te de terra egyp̄tū de domo seruitus. **N**on habebis deos alienos co

xx.

xlviij. ram me. **N**on facies tibi sculptile
 neq; omnem similitudinem que est
 in celo desup. et que est in terra scor-
 sum: nec eorum que sunt in aquis
 sub terram. non adorabis ea neq;
 coles. **E**go sum dñs deus tuus: for-
 us zelotus iustans iniquitatem pa-
 trum in filijs. in terciam et quartam
 generationem eorum: qui odet
 me. Et faciens misericordiam in
 milia bis qui diligunt me: et custo-
 diunt precepta mea. **N**on ad su-
 mes nomen dñi dei tui inuanum.
 Nec enim habebit in sonorem dñs eū.
 qui assumpserit nomen dñi dei
 sui frustra. **M**emento ut diem sab-
 batii sanctifices. Sex dieb; operabe-
 ris. et facies omnia opera tua: sep-
 tum autem die sabbatum est dñi
 dei tui non facies omne opus tu et
 filius tuus et filia tua. et seruus tu-
 us et ancilla tua. lumentum tuū.
 et aduena qui est intra portas tu-
 as. Sex enim dies fecit deus. celum.
 et terram. et mare. et omnia que
 in eis sunt: et requieuit die septi-
 mo. Idcirco benedixit dñs dei sab-
 batii: et sanctificauit eum. **H**ono-
 ra patrem tuum et matrem tuā:
 ut sis longeius sup terram. quā
lxxij. dñs deus tuus dabit tibi. **N**on oc-
 cides. **N**on methaberis. **N**on iur-
 es. **N**on furtum facies. **N**on loqueris con-
 tra proximum tuum falsum testi-
 monium. **N**on concupisces domū
 proximi tui. nec desiderabis uxo-
 rem eius. non seruum. non anal-
 lam. non bouem. non asinum.
 nec omnia que illius sunt. **lvij.**
Gynclus autem populus unde-

bat uoces et lampades. et sonitu buc-
 cine. montemq; fumantē. Et perter-
 rata ac pauore concussi. steterunt
 paul: dicentes moysi. Loquere tu
 nobis: et audiemus. Non loquatur
 nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait
 moyses ad populum. Nolite timere.
 Ut enim pbareret uos uenit deus: et
 ut terror illius esset in uobis. et non
 petrarentis. Statim; populus delonge-
 moyses autē accessit ad caliginem
 in qua erat deus. **D**ixitq; priuera
 dñs ad moysen. Hec dices filijs isrl.
 Vos uidi qd de celo locutus sim
 uobis. Non facies deos argenteos:
 nec deos aureos faciens uobis. Altare
 de terra faciens michi: et offerens sup
 eo holocausta. et pacifica uestra o-
 ues uestras et boues. in omni loco in
 quo memoria fuerit nominis mei.
 Ueniam ad te: ut benedicam tibi.
 Quod si altare lapidatum feceris mi-
 chi: non edificabis illud de setis la-
 pidibus. Si enim leuaueris cultrum
 tuum sup eo: polluetur. Non ascen-
 dens p gradus ad altare meum: ne
 treueletur turpitudo tua. . **xxv**
Hec sunt iudicia que propones-
 sis. Si emeris seruum hebricum. sex
 annis seruies tibi: in septimo egre-
 dictur liber gratis. Cum qualiue
 sit intrauerit: cum tali exeat. Si ha-
 bens uxorem: et uxor egredietur si-
 mul. Si autem. dñs dederit ei uxo-
 rem: et pepererit filios et filias: mu-
 lier et liberi eius erunt dñi filii. ipse
 uero exhibit am uestitu suo. Quod
 si dixerit seruus diligo dñm meum
 et uxorem ac liberos. non egrediar
 liber: offerens cum dñs dijst. et appi-

cabitur ad ostium et postea pfora
bit; autem eius subula: et erit ei
seruus in seculum. **S**i quis ueniderit
diderit filiam suam infamulam:
non egredietur sicut ancille exire
consuerunt. Si displicerit oculis
domini sui cui tradita fuerit: dimituit
eam. Populo autem alieno uendendi
non habebit potestatem: si spre
uerit eam. Sin autem filio suo de
sponderit eam: iuxta mortem filiarum
faciet illi. Quod si alteram ei accepit:
prouidebit puerile nuptias. et uesti
menta. et premium pudicitie non
negabit. Si tria ista non fecerit: ege
dictur gratia absq; pecunia. **Lxxii.**

Qui pauperit hominem uolens oc
cidere: morte moriatur. Qui autem
non est insidiatus. sed deus illum tra
didit in manus eius: constitua tibi
Lxxiii. locum quo fugere debeat. **S**i quis
per industriam occiderit proximum
suum et per insidias: ab altari meo a
uelles eum. ut moriatur. **Q**ui pauper
rit patrem suum aut matrem: morte
Lxxv. moriatur. **Q**ui furatus fuerit homi
nem et ueniderit eum: conuictus no
Lxxvi. x morte moriatur. **Q**ui maledixe
rit patri suo aut matri: morte mori
Lxxvii. atur. **S**i ixatuerint viri. et pauper
ent alter proximum suum lapide vel
pugno. et ille mortuus non fuerit
sed iacuerit in lectulo: si surrexerit et
ambulauerit foris sup baculum suum.
innocens erit qui pauperit. ita tamen
ut opera eius et impensis in medicos
restituat. **Q**ui pauperit seruum
suum vel ancillam uirga. et mortui
fuerint in manibus eius: criminis
reus erit. Sin autem uno die sup uxore

rit uel duobus: non subiacebit pena.
quia pecunia illius est. **S**i ixatuerint
fuerint viri. et pauperent quis mu
lierem pregnantem. et abortiuum
quidem fecerit sed ipsa uixerit: sub
iacebit damno quantu expenserit
maritus mulieris. et arbitrii iudica
uerint. Sin autem mors eius fuerit
subsecuta. reddet animam panima.

Lxxviii. **O**culum pro oculo. dentem pro denti.
manum pro manu. pedem pro pede.
adustionem pro adustione. vulnerum
puulnere. luorem pro luore. **Lxxix.**
Si pauperent quispiam oculum ser
ui sui aut ancille: et luscos eos fecer
int: dimituit liberos pro oculo que
eruit. Dentem quoq; si excusserint
seruo vel ancille sue: similiter eos
dimituit liberos. **S**i bos cornu pe
tient virum aut mulierem et mor
tui fuerint. lapidibus obruetur. et
non comedentur carnes eius. dñsq;
bos innocens erit. Quod si bos cor
nupeta fuerit ab heri et nudus ter
cuis. et contestata sunt domini eius. nec
reclusit eum. occideritq; virum aut
mulierem: et bos lapidibus obruetur.
et dominus illius occident. Quod si pre
cium ei fuerit impositum: dabit pro
anima sua quicquid fuerit postula
tus. Filium quoq; et filiam si cornu
pauperit: simili sententie subia
cebit. Si seruum ancillamq; inua
serit: triginta siclos argenti dabit
domino. bos uero lapidibus opprime
tur. **S**i quis aperuit cisternam et
foderit. et non operuerit eam. occi
deritq; bos vel asinus in eam: dñs
cisterne reddet premium iumentorum.
Quod autem mortuum est iphius erit.

lxviii. *S*ibos alienus bouem alterius uulniciauerit. et ille mortuus fuerit: uendent bouem uuum et diuidet premium. Cadauer autem mortui. inter se displicant. Si autem sciebat quod bos cornupeta esset abberi et nudiuscens. et non custodiuit cum dñs suus: reddet bouem pro boue. et cadauer integrum accipi et. **lxix.** *S*i quis furatus fuerit ouem aut bouem. et occiderit uel uenididerit: quinq; boues pro uno boue restituat. et quatuor oues pro una oue. **Lxxv.** *S*ic fringens fur domū sine suffodiens fuerit inuentus. et accepto vulnero mortuus fuerit: paucor non erit reus sanguinis. Quod si orto solchoc facerit: homicidium perpetrauit. et ipse morietur. Si non habuerit quod pro furto reddat: uenundabitur. Si inuentum fuerit apud cum qd furatus est uiuens. siue bos. siue asinus. siue ovis: duplum restitu

Lxxvi. *E*t. *S*ileserit quispiam agrum uel vineam et dimiscerit iumentum suum ut depascatur aliena: quicquid optimum habuerit in agro suo uel in vinea pro damni estimatione restituat. **Lxxvii.** *S*i egressus ignis inuenient spicas. et comprehendenter aceruos frugum. siue stantes segetes in agris: reddet damnum qui ignem succenderit. **Lxxviii.** *S*i quis com

mendauerit amico pecuniam uel uas in custodiā. et ab eo qui suscepserat furto ablata fuerint: si inuenientur sur duplum reddet. Silat: dñs domus applicabitur ad eos et iurabit quod non extenderit

manum in rem proximi sui. ad perpetrandam fraudem tam in boue quam in asino et oue. ac uestimento. et quicquid dannum inferre potest. Ad deos utriusq; causa pueniet. Et si illi iudicauerint: duplum restituet proximo suo. **lxix.** *S*i quis commendauerit proximo suo asinum bouē et ouem. et omne iumentum ad custodiendam. et mortuū fuerit uel debilitatum. uel captum ab hostibus nullusq; hoc uiderit: ius iurandum erit in medio. quod non extenderit manū ad rem proximi sui. Suscipietq; dñs iuramentum. et ille reddere non cogitur. Quod si furto ablatum fuerit: restituet damnum dño. Si comedunt abesta: pstrat adeum quod occisum est. et non restituat. **Lxxi.** *Q*ui a proximo suo quicquam horum mutuum postulauerit. et debilitatum aut mortuum fuerit dño non presente: reddere compelletur. Quod si imprisiuarum fuerit dñs: non restituet maxime si conductum ueneriat. per mercede operis sui. **Lxxii.** *S*i seduxerit quis virginem neccum desponsatam. dormientq; cum ea: dotabit eam et habebit eam uxorem. Si patr' virginis dare noluerit: reddet pecuniam iuxta modum dotis quam virgines accipere consuerunt.

Maleficos non patetis uiuere. **Lxxiii.** *Q*ui coicrit cum iumento: morte morietur. **Lxxiv.** *Q*ui immolat diis occidetur: patet dño soli. **Lxxv.** *A*duenam non contristabis: neq; affliges eū. Aduene enim et ipsi suis in terra egypci. **Lxxvi.** *V*iduę et pupillo non no-

cebitis. Si leseritis eos uociferabunt
ad me: et ego audiā clamorēt eō
rum. et indignabitur furor māi.
percutiamq; uos gladio. Et erunt
uxores uestrē in dūc: et filii uestrī

LXXXVII. pupilli. **S**i pectum am mittuām
dederis populo meo pauperi qui ha
bitat tecum: non urges cum quasi
exactor. nec usurpis opprimes. Si pi
gnus a pxiō tuō acceperis uestrī
mentum: ante solis occasum reddes
eī. Ipsum enim est solum quo ope
ritur indumentum carnis cuius: nec
habet aliud in quo dormiat. si cla
mauerit ad me exaudiam eum qā

LXXXVIII. misericors sum. **H**īs non detrahēs:
et principi populi tui non maledi
cis.

LXXXIX. **D**ecimas tuas et primicias: nō
tardabis offerre. **P**rimogenitū
filiorum tuorum dabis michi. De
bibus quoq; et oībus. similiter fa
cias. Septem diebus sic cum matre
sua: die octaua reddes illum michi.

LXXXI. **V**iri sancti crīas michi. Carnem
quē abestīs fuerit pregustata non
comedēs: sed proiciens canibus.

LXXXII. **N**on suscipies uocem mendacij. **LXXXIII.**

et iunges manum tuam: ut pro
impio dicas falsum testimonium.

LXXXIV. **N**on sequeris turbam ad faciendū
malum. **N**ec in iudicio plurimo
rum adquiesces sententie: ut aue
ro deimes. **P**auperis quoq; non mi
seraberis in negocio. **S**i occurris
boui inimici tui aut asino erranti:
reduc ad eum. **S**i underis asinum
odientis te lacere sub onere: non p
transibis sed subleuabis cum eo.

LXXXV. **N**on declinabis in iudicio paupis. **LXXXVI.**

Mendacium fugies. **I**nsonitē

et iustum non occides: quia auer
sor impium. **N**e accipias munera:
quē extēcant etiam prudentes. et
subuertunt uerba iustum. **P**ere
grino molestus non eris. Satis enī
aduenarum animas: quia et ipsi
peregrini sunt in terra egyp̄i. Sex
annis seminabis terram tuam: et
congregabis fruges eius. anno autē
septimo dimittis eam et requiesce
re facies. ut comedant pauperes po
puli tui. Et quicquid reliqui fuerit:
edant bestiē agri. Ita facies inuenia
et in obliuio tuo. **S**ex diebus ope
raberis. septima die cessabis: ut re
quiescat bos et asinus tuus. ut ren
geretur filius ancille tuę et aduenia.

LXXXVII. **O**mnia quē dixi uobis custodi te:
et p̄nomen extēnorū deorum
non iurabis. neq; audiētur ex ore
uestro. **T**ribus incibis per singu
los annos michi festa celebrabis.

LXXXVIII. **S**ollemnitatem azimorū custodies.
Septem diebus comedes azima sicut
præcepī tibi. **T**empore messis nouo
rum quando egressus es de egyp̄o.
Non apparebis in conspectu meo ua
cuis. Et sollemnitatem mensis primi
tuorum operis tui: quicquid scie
ris in agro. Sollemnitatem quoq;
in exitu anni: quando congrega
ueris omnes fruges tuas de agro.

LXXXIX. **C**er in anno apparet omne mas
culnum tuum coram dño deo.
Non immolabis super fermento san
guinem uictimę tuę: nec romane
bit adeps sollemnitatis meę usq;
mane. **P**rimicias frugum terre die:
deseris in domum dñi tui. **N**on
coques beatum in lacte matris sue.